

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ekim 2022 #53

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

21 Kasım 2022

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), “Dünya Enerji Görünümü 2022” (WEO) raporunu yayımladı

Rapor, küresel enerji krizinin daha temiz ve daha güvenli bir geleceğe doğru tarihi bir dönüm noktası olabileceğini gösteriyor. Dünyadaki en son politikalara dayanan “Açıklanmış Politikalar Senaryosu”nda, ülkelerin aldıkları önlemler, küresel temiz enerji yatırımının bugüne oranla %50'den fazla bir artışla 2030 yılına kadar yılda 2 trilyon doların üzerine çıkmasına yardımcı oluyor. Net Sıfır Emisyon Senaryosunda ise 2050 yılına kadar küresel temiz enerji yatırımlarının 4 trilyon doların üzerine çıkması gerekeceğinden, enerji sektöründe yeni yatırımcı ihtiyacı ön plana çıkarılıyor. Rapor, gelişmiş ekonomiler ile gelişmekte olan ekonomiler arasındaki temiz enerji yatırım seviyelerindeki uçurumu daraltmak için büyük uluslararası çabalara acilen ihtiyaç duyulduğunu belirtiyor. Rapor hakkında bir açıklama yapan IEA Başkanı Fatih Birol ise, son 10 yılda doğal gaz tüketimindeki hızlı artışın ardından doğal gazın altın çağının sona erdiğine inandıklarını ve doğal gaz talebinin kömür ve petrol talebine eklenmesi ile fosil yakıtlar için 2030 civarında bir zirve gördüklerini ifade etti.

IEA Başkanı Fatih Birol, küresel olarak ilk gerçek enerji krizinin yaşandığını belirtti. Başkan Birol yaptığı açıklamada, küresel sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) piyasalarında arzın talebi karşılayamayacağı endişesi ve başlıca petrol üreticilerinin üretimi kısmasının dünyada yaşanan “ilk gerçek enerji krizine” neden olduğunu söyledi. Başkan Birol, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve Rusya'nın da dahil olduğu OPEC+ grubunun ham petrol üretimini günde 2 milyon varil azaltma kararını riskli bulduğunu ve IEA'nın küresel petrol talebi artışının bu yıl günlük 2 milyon varile yükselmesini beklediğini ifade etti.

25,50 TWh	3.470,0 TL/ MWh
Ekim Üretimi	Ortalama PTF

-%9,4

Ekim ayında günlük ortalama elektrik üretimi bir önceki aya göre %9,4 ve bir önceki yılın aynı ayına göre %3,3 azaldı.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

-%9,9

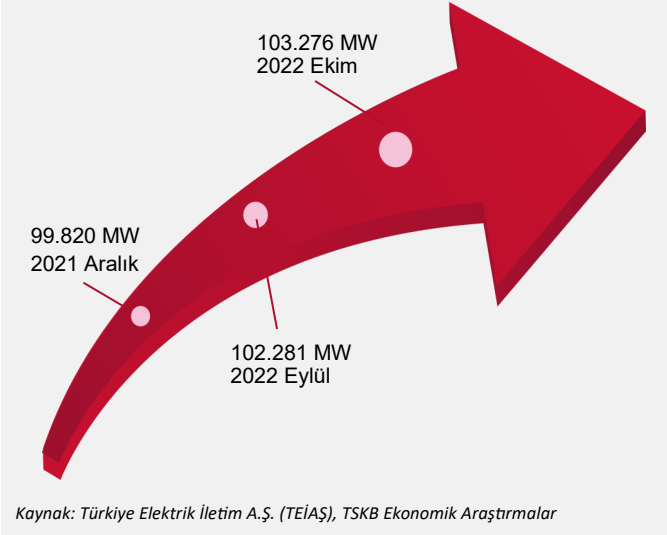
Ekim ayında PTF bir önceki aya göre %9,9 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre %418,0 artış kaydetti.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

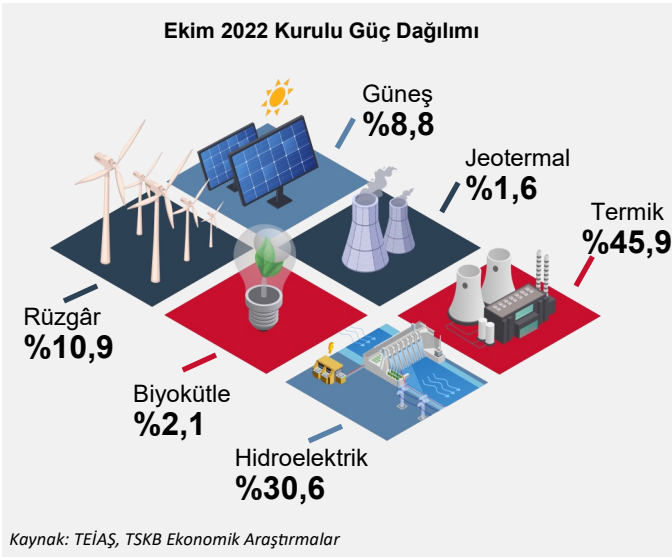

Kurulu Güç Analizi

2021 yılı Aralık ayı sonunda 99.820 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2022 yılı Ekim ayı sonunda 103.276 MW oldu. Ekim ayında toplam net 995 MW kurulu güç devreye alınırken, bu kurulu gücün 159 MW'si güneş enerjisi santrallerinden sağlandı. Aynı dönemde rüzgâr enerjisi santrallerinin toplam net kurulu gücünde 108 MW artış gerçekleşirken yenilenebilir atık enerjisi santrallerinde bu rakam 4 MW olarak kaydedildi. Bu kapasitelere ilave olarak Ekim ayında net 660 MW kapasitede ithal kömür santrali devreye alındı.

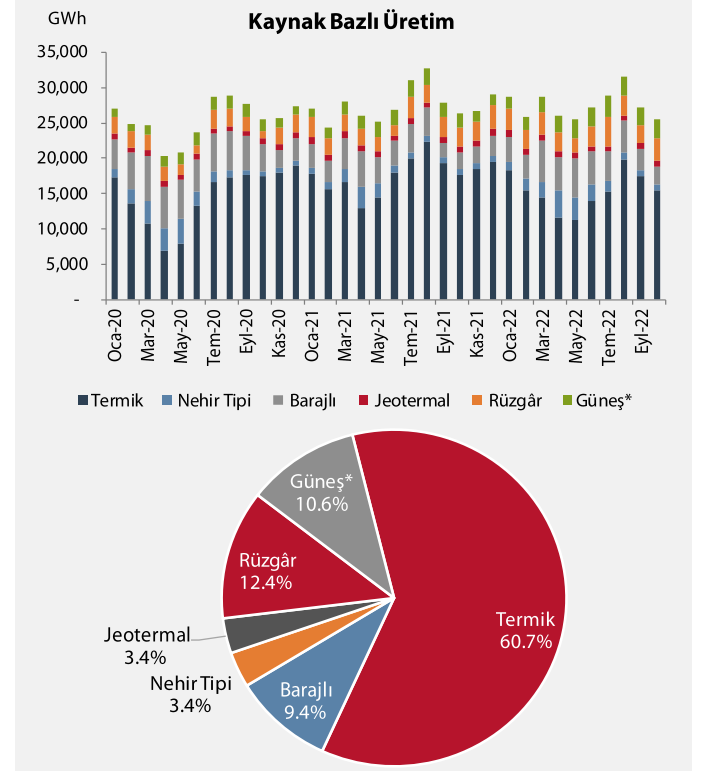

Ekim ayında devrede olan santrallerin %54,1'ini yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %54 seviyesinin üzerinde kalmaya devam etti. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %30,6'sını temsil ederken, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam kurulu güçteki payı %19,8 seviyesinde gerçekleşti.

Elektrik Üretimi Analizi

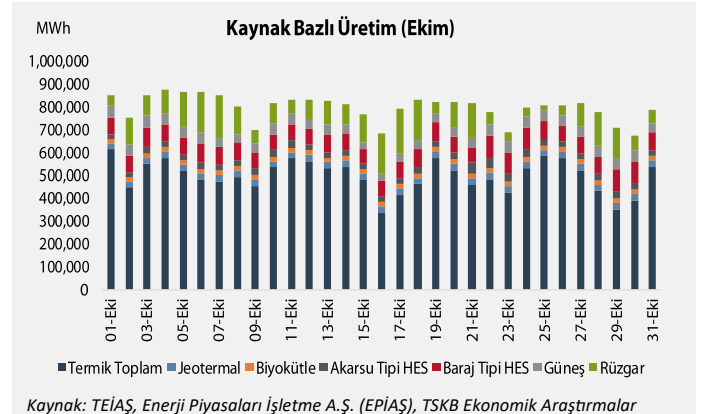
Eylül ayında yaklaşık 27,25 teravatsaat (TWh) olan toplam elektrik üretimi, Ekim ayında 25,50 TWh olarak gerçekleşti. Ekim ayına ilişkin ortalama günlük elektrik tüketiminin bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,3 ve bir önceki aya göre %9,4 gerilediği görülüyor.

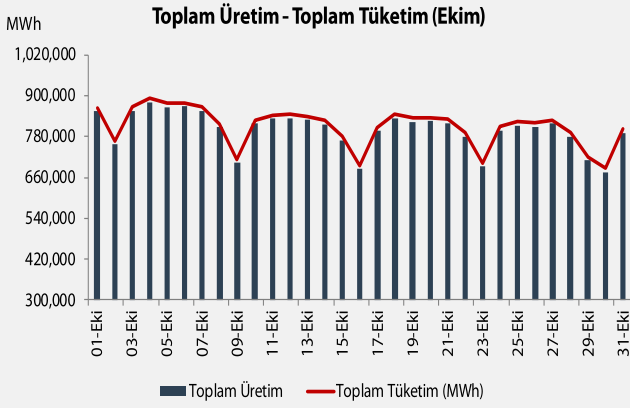

*Ekim ayı lisanssız güneş santralleri üretim verileri EPIAŞ Şeffaflık Platformu'nda açıklanmadığından Ekim ayı lisanssız güneş enerjisi santralleri günlük ortalama elektrik üretimi Eylül ayının günlük ortalaması ile aynı kabul edilmektedir.

Eylül ayı içerisinde üretilen elektriğin %64,1'ini sağlayan termik santraller, Ekim ayında toplam üretilen elektriğin %60,7'sini karşıladı. Enerji santrallerinin kaynak bazlı kırılımı incelendiğinde ise, bir önceki ay %14,4'lük bir paya sahip olan hidroelektrik santraller, Ekim ayında toplam elektriğin %12,9'unu üretti. Aynı dönemde rüzgâr enerjisi santrallerinden üretilen elektrik miktarının payı bir önceki aya göre 3,4 yüzde puan artarak %12,4 oldu. Jeotermal enerji santralleri ise üretilen toplam elektriğin %3,4'lük kısmını sağladı.

2021 yılı ortalaması %36,0 olan yenilenebilir enerji santrallerinin elektrik üretimindeki payı, 2022 yılının onuncu ayında %39,3 seviyesinde gerçekleşti. İlgili dönemde, baraj tipi hidroelektrik santraller toplam üretimin %9,4'üne katkıda bulunurken, nehir tipi hidroelektrik santralleri toplam üretimin %3,4'ünü karşıladı. Baraj tipi hidroelektrik santrallerin payındaki azalmanın Mayıs ayından itibaren devam ettiği görülüyor. Bununla birlikte rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinden elde edilen elektriğin toplam üretilen elektriğe oranı %23 olarak kaydedildi.

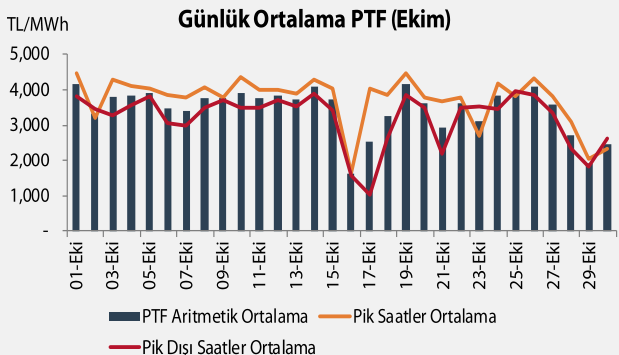
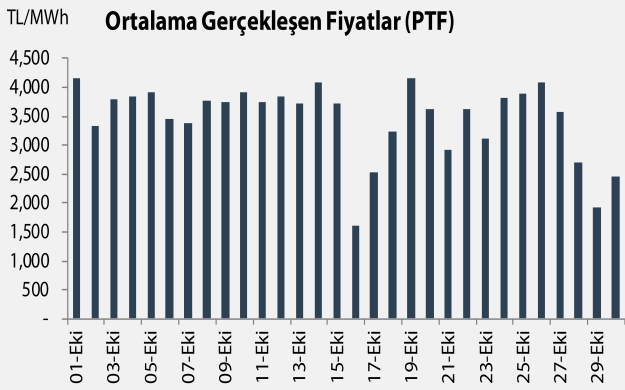
Kaynak: TEİAŞ, EPIAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ekim ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 799.286 MWh olarak gerçekleşti. Ekim ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 4 Ekim Salı günü 879.875 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde lisanslı santrallerden gerçekleşen en düşük üretim 674.397 MWh ile 30 Ekim Pazar günü oldu.

Aynı dönemde ortalama günlük elektrik tüketimi 810.866 MWh olarak gerçekleşti. Yılın onuncu ayında en yüksek tüketim 891.475 MWh ile 4 Ekim Salı günü gerçekleşirken en düşük elektrik tüketimi 685.997 MWh ile 30 Ekim Pazar günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Ekim ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) 1.600 TL/MWh ve 4.175 TL/MWh aralığında gerçekleşti. Ekim ayı günlük PTF ortalaması 3.470,0 TL/MWh oldu. En yüksek günlük ortalama PTF değeri 4.157,7 TL/MWh ile 1 Ekim Cumartesi günü kaydedilirken en düşük günlük ortalama PTF değeri 1.618,7 TL/MWh ile 16 Ekim Pazar günü gerçekleşti.

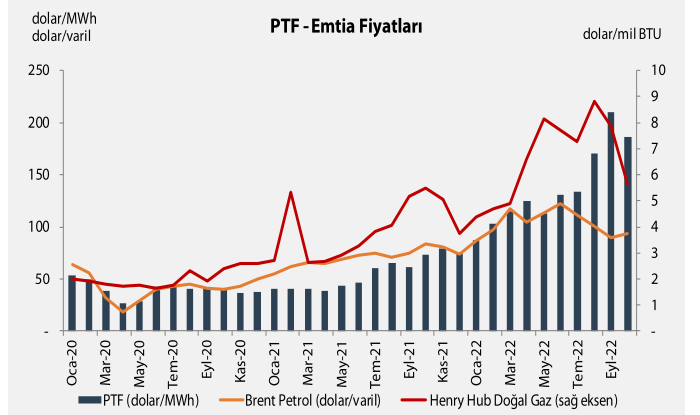

Kaynak: EPIAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Saatlik veriler incelendiğinde, Ekim ayında PTF toplam 89 saat belirlenmiş azami fiyat limiti olan 4.800 TL/MWh seviyesinden gerçekleşti. 17 Ekim Pazartesi günü 3 saat boyunca elektrik fiyatı 1 TL/MWh değerini aldı.

Ekim ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) tüm saatler ortalaması değerine göre %7,8 yüksek gerçekleşti ve 3.740,6 TL/MWh olarak kaydedildi. Azami limit fiyatı olan 4.800 TL/MWh pik saatlerde 71 saat kaydedilirken, pik saatlerde en düşük fiyat olan 250 TL/MWh 16 Ekim ve 30 Ekim Pazar günleri gerçekleşti.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 3.199,5 TL/MWh oldu. Azami limit fiyatı olan 4.800 TL/MWh pik dışı saatlerde 18 saat gerçekleşirken, pik dışı saatlerde en düşük fiyat 1 TL/MWh olarak 17 Ekim Pazartesi günü kaydedildi.

Kaynak: EPIAŞ, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), TSKB Ekonomik Araştırmalar

Eylül ayı PTF ortalaması 210,25 dolar/MWh olarak kaydedilirken Ekim ayında ortalama 186,58 dolar/MWh'ye geriledi. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında PTF'nin dolar bazında %155,3 yukarıda olduğu görüldü.

Ortalama Emtia Fiyatları

Eylül ayında ortalama 89,76 dolar olarak gerçekleşen Brent petrolün varil fiyatı Ekim ayında aylık bazda %4,1'lik bir artış ile 93,40 dolar seviyesine yükseldi. Gerçekleşen bu ortalama fiyat bir önceki yılın aynı dönemine göre %11,8 yukarıda.

Eylül ayı ortalaması 7,9 dolar/mibtu olan Henry Hub doğal gaz kontrat fiyatı aylık bazda %28,2 oranında azaldı ve Ekim ayında ortalama 5,7 dolar/mibtu oldu. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında ise %2,7'lik bir artış izlendi.

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **Türkiye üzerinden Avrupa'ya 63 milyar metreküp (bcm) doğal gaz ihraç edilebilir.** Rusya Başbakan Yardımcısı Aleksandr Novak yaptığı açıklamada, Güney Akım'ın yaklaşık 63 bcm kapasiteyle dört hat olarak planlandığını ve talep olması durumunda Karadeniz ve Türkiye üzerinden Avrupalı tüketicilere gaz ulaştırmak için kullanılabileceğini söyledi. Türkiye'de Rus doğal gazı için bir merkez kurulmasının değerlendirilmesi gereken bir konu olduğunu belirten Başbakan Yardımcısı, doğal gazda yüksek fiyatların arzu ettikleri bir durum olmadığını vurguladı. (17 Ekim 2022)

- **Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Avrupa'ya tedarik için Türkiye'de büyük bir doğal gaz merkezi kurabileceklerini söyledi.** Başkan Putin, Kuzey Akım hatlarında kullanılmayan doğal gazı Baltık denizinden Karadeniz'e taşıyabileceklerini ve Avrupa'ya doğal gazı Türkiye üzerinden iletebileceklerini ifade etti. Kuzey Akım-2'de sağlam kalan hat üzerinden Avrupa'ya doğal gaz sevkiyatı gerçekleştirebileceklerini belirten Başkan Putin, Rusya'nın Avrupa'ya enerji sevkiyatına hazır olduğunu ilave etti. Başkan Putin'in konuşmasının ardından Gazprom'dan yapılan açıklamada Kuzey Akım boru hatlarındaki onarım çalışmalarının bir yıl sürebileceğini ve Türkiye-AB sınırında bir doğal gaz ticaret merkezi kurabileceklerini belirtti. Başkan Putin'in açıklamalarına paralel olarak Tass'ın haberine göre, Rusya Başbakan Yardımcısı Alexander Novak ise Rusya'nın Türk Akım doğal gaz boru hattına ilave bağlantılar inşa etmeyi değerlendirdiğini söyledi. (13 Ekim 2022)

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Türkiye'nin yaptığı yatırımlarla arz ve enerji güvenliği sorunlarını gündeminden çıkardığını belirtti.** "Rus Enerji Haftası" kapsamında bir konuşma gerçekleştiren Bakan Dönmez, hem boru

gazı hem de sıvılaştırılmış doğal gaz ithal edildiğini belirtirken bu sene en büyük tedarikçilerden bir sorun beklemediklerini ilave etti. Yeraltı gaz depolarının sayılarının ve kapasitelerinin de artırıldığını anlatan Bakan Dönmez, komşu ülkelere göre çok daha rahat durumda olduğumuzu söyledi. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Rusya'nın enerji kaynaklarının sevkiyatı için ana rotayı Türkiye üzerinden sağlamaya yönelik teklifinin değerlendirilebileceğini belirten Bakan Dönmez, bu olasılığın teknik olarak mümkün olduğunu ve bu tarz projelerde teknik, ticari ve hukuki açıdan değerlendirme ve fizibilite çalışmalarının yapılması gerektiğini de sözlerine ekledi. (13 Ekim 2022)

- **Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) yeraltı doğal gaz depolarının %100 dolulukta olduğunu açıkladı.** Açıklamada Silivri Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisi rezervuarlarında 4,6 bcm depolama gazı bulunduğu hem Tuz Gölü hem de Silivri Tesislerinde depo doluluk oranının %100'e ulaştığı belirtildi. (10 Ekim 2022)

- **Enerjisa ve Enercon 1,2 milyar dolarlık yatırım sözleşmesi imzaladı.** Enerjisa Üretim Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı-2 (YEKA-2) ihalesi kapsamında 1.000 MW kapasiteli rüzgâr enerji santrallerinin (RES) yatırım ve işletmesini üstlenmek üzere Almanya merkezli Enercon Global GmbH ve Enercon Rüzgâr Enerji Santrali Kurulum Hizmetleri Ltd. Şti. ile sözleşme imzaladı. Sözleşme kapsamında 1.000 MW kapasiteli RES'ler 1,2 milyar dolar yatırım ile 2026 yılında kademeli olarak devreye alınacak. (10 Ekim 2022)

- **Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı'nda (TANAP) kapasitenin iki katına çıkarılması planlanıyor.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez yaptığı açıklamada, TANAP'ın doğal gaz taşıma kapasitesini yıllık 16 bcm'den 32 bcm'ye çıkarılacağını belirtirken artan kapasiteden Türkiye'nin de faydalanacağını ifade etti. Azerbaycan Enerji Bakanı Perviz Şahba-

zov ise, 2023'e kadar Türkiye'ye doğal gaz ihracatının 9,3 bcm'ye ulaşacağını ifade ederken TANAP ve Trans Adriyatik Boru Hattı'nı (TAP) büyütme hedefleri bulunduğunu ilave etti. Bakan Şahbazov, 2027 yılına kadar Avrupa'ya doğal gaz arzını ikiye katlayacaklarını söyledi. (7 Ekim 2022)

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, yerli kömürden hidrojen üretimi konusunda çalışmaların sürdüğünü belirtti.** Bakan Dönmez yaptığı konuşmada, Türkiye'nin, ilk enerji dönüşümünü altyapıları yenileyerek tamamladığını, ikinci dönemin ise "yeşil kalkınma hedefleri" çerçevesinde ilerlediğini söyledi. Hidrojenin yakıt olarak kullanımının ana hedeflerden biri olduğunu hatırlatan Bakan Dönmez, yerli bir hidrojen ekosistemi ve hidrojen sanayisi oluşturulması hedeflendiğini sözlerine ilave etti. (6 Ekim 2022)

Yurt Dışından Haberler

- **Polonya, nükleer güç santrali için ABD ile anlaşma sağlandığını duyurdu.** Polonya Başbakanı Mateusz Morawiecki yaptığı açıklamada, 40 milyar dolarlık bir yatırım gerektirecek nükleer güç santrali projesinin inşasına 2026'da başlanması hedeflenirken ilk reaktörün 2033'te faaliyete geçmesi bekleniyor. (31 Ekim 2022)

- **Avrupa Birliği (AB) üyeleri doğal gaz tavan fiyatı mekanizması konusunda farklı görüşlere sahip.** AB üyesi 27 ülkenin enerji bakanlarının gerçekleştirdiği toplantının ardından bir açıklama yapan AB Dönem Başkanı Çekya'nın Sanayi ve Ticaret Bakanı Jozef Sikela, doğal gaza tavan fiyat uygulanması ve TTF'deki düzeltme mekanizması hakkında farklı görüşlere sahip olduklarını belirtti. Ortak doğal gaz alımına odaklanılması konusunda anlaşıldığını ekleyen Bakan Sikela, elektrik ve doğal gaza dinamik fiyat üst sınırı getirilmesine geniş ölçüde destek verildiğini ilave etti. AB Komisyonu Enerjiden Sorumlu Üyesi Kadri Simson da yaptığı açıklamada, son enerji paketinin, bir sonraki bakanlar toplantısına kadar onaylanmaya hazır hale gelmesini beklediğini ifade etti. (26 Ekim 2022)

- **Avustralya, Küresel Metan Taahhüdü'ne katılıyor.** Avustralya hükümeti, küresel metan emisyonunu 2030 yılına kadar 2020'deki seviyenin en az %30 altına çekmek için Küresel Metan Taahhüdü'nü imzalamaya karar verdi. Avustralya İklim Değişikliği ve Enerji Bakanı Chris Bowen yaptığı açıklamada, metanın Avustralya emisyonlarının %24'ünü oluşturduğunu ve dünyanın 11'inci en büyük metan salımı yapan ülke olduklarını belirtirken metan azaltma taahhüdü veren ülkeler arasında Avustralya'nın olmasının önemli olduğunu söyledi. Küresel Metan Taahhüdü, Kasım 2021'de ABD Başkanı Joe Biden tarafından COP26 öncesinde açıklanmış ve bu taahhüde 120'den fazla ülke dahil olmuştu. Avustralya, 2021 yılında Küresel Metan Taahhüdü anlaşmasını imzalamayı reddetmişti. (25 Ekim 2022)

- **Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen enerji fiyatları konusunda çalışmaya devam etmek için sağlam bir yol haritası olduğunu belirtti.** AB ülkelerinin devlet veya hükümet başkanlarının katılımıyla gerçekleştirilen AB Liderler Zirvesi'nin enerji konusundaki toplantılarının ardından açıklama yapan Başkan von der Leyen, LNG fiyatları daha iyi yansıtmak için tamamlayıcı yeni bir endeks geliştirileceğini ve aşırı doğal gaz fiyatlarını sınırlamak için bir piyasa düzeltme mekanizması oluşturacaklarını söyledi. Başkan von der Leyen ortak doğal gaz alımı konusunda liderlerin destek verdiğini belirtirken top-

lam doğal gaz talebinin %15'inin zorunlu olarak ortak yapılacağını ifade etti. Toplantıdan sonra liderler tarafından yapılan açıklamada ise, yüksek doğal gaz fiyatlarının elektrik maliyeti üzerindeki etkisini sınırlamak için potansiyel bir mekanizma kurulmasının da ele alındığı belirtildi. (21 Ekim 2022)

- **ABD Başkanı Joe Biden, elektrikli araç bataryalarına 2,8 milyar dolar hibe desteği verileceğini açıkladı.** Başkan Biden yaptığı açıklamada, bu hibenin ABD'de elektrikli araç batarya ve bunları inşa etmek için kullanılan minerallerin ABD'deki üretimini artırmak için kullanılacağını belirtti. Bu konuya ilişkin bir açıklama yapan Beyaz Saray ise, Çin'in halihazırda kritik mineral tedarik zincirini kontrol ettiğini ve ABD'deki madencilik, işleme ve geri dönüşüm kapasitesinin yeterli olmamasının elektrikli araçların geliştirilmesini ve benimsenmesini engelleyebileceğini ifade etti. Açıklanan hibe programı Kasım ayında imzalanan 7 milyar dolarlık yasanın parçası. (20 Ekim 2022)

- **ABD stratejik petrol rezervlerinden 15 milyon varil kullanıma sunmayı planlıyor.** Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada, Enerji Bakanlığı'nın Aralık ayında teslim edilmek üzere stratejik petrol rezervinden 15 milyon varil için Çarşamba günü satış bildirimini yayımlayacağı belirtildi. Söz konusu satış ile Mart ayında açıklanan 180 milyon varilin üzerinde petrolün piyasaya sürülmesi kararı tamamlanmış olacak. (19 Ekim 2022)

- **ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), 2022 yılı Brent türü ham petrolün tahmini fiyatını aşağı yönlü güncelledi.** EIA'nın 'Ekim 2022 Kısa Dönem Enerji Görünümü Raporu'nda, 2022 yılı için Brent türü ham petrolün ortalama varil fiyatı tahmini geçen ayki 104,21 dolardan 102,09 dolara revize edildi. Raporunda, 2023 yılına ilişkin Brent türü ham petrolün varil fiyatı tahmini 94,58 dolar olarak açıklandı. Küresel petrol talebinin ise bu yıl günlük 2,1 milyon varil artarak 99,55 milyon varile ulaşması beklenirken, gelecek yıl bu rakamın günlük 1,5 milyon varil artışla 101 milyon varil olacağı öngörülüyor. (14 Ekim 2022)

- **Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) petrol talebi tahminini düşürdü.** OPEC aylık petrol piyasası raporuna göre, küresel petrol talebinin bu yıl geçen seneye kıyasla günlük bazda 2,64 milyon varil artarak 99,67 milyon varile ulaşması bekleniyor. Bir önceki tahmin 3,1 milyon varil artışı. Talebin gelecek yıl ise günlük 2,34 milyon varil artarak yaklaşık 102,02 milyon varile ulaşması bekleniyor. Önceki tahmin 2,7 milyon varil artış olmasıydı. (13 Ekim 2022)

- **İspanya doğal gaz tüketimini azalmayı amaçlayan önlem paketini kabul etti.** Yapılan açıklamaya göre, plan gereği 2023 yılı Mart ayına kadar doğal gaz tüketiminin %5,1 ile %13,5 arasında azaltılmasının hedefleniyor. Alınacak önlemler arasında enerji geçişini teşvik eden önlemlere yatırım yapan haneler için vergi indirimleri uygulanması, öz tüketimi teşvik edici yeni projelere yardım yapılması, tasarruf ve verimlilik önlemleri uygulayan KOBİ'lere kamu finansmanı, yenilenebilir enerji kaynaklarının artırılması ve diğer Avrupa ülkelerine enerji ihracat kapasitesini en üst düzeye çıkarmak için altyapıların iyileştirilmesi bulunuyor. (12 Ekim 2022)

- **AB ülkeleri doğal gaz fiyatının azaltılması için alternatif yolları değerlendiriyor.** Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen yaptığı açıklamada, savaşın başında AB'nin Rusya'dan aldığı gaz miktarının Avrupa toplam ithalatına oranının %41'i olduğunu, bu oranın %7,5'e indiğini vurgularken, ilkbaharda AB ülkelerin ortak gaz alımına başlamasının çok önemli olduğunu ifade etti. Doğal gaz fiyatlarını düşürme konusundaki soruya ise doğal gaz fiyatlarında indirimin birkaç yolla yapılabileceğine değinirken güvenli tedarikçilerle anlaşmalı bir fiyat koridoru belirlenebileceğinin altını çizdi. Başkan von der Leyen, enerji piyasaları konusunda geniş kapsamlı bir reformun karmaşık bir süreç olduğunu ve ancak gelecek yıl başında yapılabileceğini anlattı. (10 Ekim 2022)

- **Petrolde günlük 2 milyon varil kesinti Kasım ayında başlıyor.** Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü ve müttefikleri (OPEC+) gerçekleştirdiği toplantıda petrol üretiminde günlük 2 milyon varil kesintiye gidilmesi konusunda anlaştı. Rusya ile Suudi Arabistan'ın anlaşmasıyla belirlenen kesinti miktarı, 2020 yılından bu yana OPEC+'ın en büyük üretim kesintisi olarak ön plana çıkıyor. Kesinti kararının ardından Beyaz Saray Sözcüsü Karine Jean-Pierre, OPEC+ grubunun aldığı kararın OPEC'in Rusya ile aynı safta olduğunu gösterdiğini bildirdi. 2 milyon varillik kesintinin 526 bin varili Suudi Arabistan ve 160 bin varili Birleşik Arap Emirlikleri tarafından yapılacak. (6 Ekim 2022)

- **Yenilenebilir enerji kaynakları, küresel talep artışının tamamını karşıladı.** Enerji düşünce kuruluşu Ember'in yayımladığı "Küresel Elektrik Yarı Yıl Bulguları" raporuna göre, 2022 yılının ilk yarısında küresel elektrik talebi %3'lük artışla 389 teravatsaat (TWh) artarken, rüzgâr, güneş ve hidroelektrikten elektrik üretimi 416 TWh artarak küresel elektrik talebindeki artışın üzerinde gerçekleşti. Rüzgâr ve güneş enerjisinden elektrik üretimi ilk altı ayda geçen yılın aynı dönemine göre 300 TWh artışla küresel elektrik talebindeki artışın %77'sine eşit oldu. Kömürden elektrik üretimi aynı dönemde 36 TWh ve doğal gazdan üretim 1 TWh azaldı. (6 Ekim 2022)

- **Almanya'nın en büyük elektrik üreticisi RWE, iklim değişikliği hedefleri kapsamında 2030'a kadar kömür kullanımına son vereceğini açıkladı.** (6 Ekim 2022)

- **IEA, "4. Çeyrek 2022 Gaz Piyasası Raporu"nu yayımladı.** Rapora göre, Avrupa'da doğal gaz ve Asya'daki LNG fiyatlarının yılın üçüncü çeyreğinde yüksek seviyelere çıkması doğal gaz talebini düşürdü ve elektrik üretiminde alternatif fosil yakıtların kullanılmasına yol açtı. Rapordaki verilere göre, yılın ilk sekiz ayında Avrupa'nın doğal gaz talebi 2021'in aynı dönemine göre %10 azalırken, sanayideki talep de %15 düşüş gösterdi. Avrupa'nın LNG talebi yılın 8 aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %65 artarken, bu artış Asya Pasifik bölgesindeki LNG tedarikinin azalmasına yol açtı. Küresel do-

ğal gaz talebinin 2023'te ise %0,4 büyüyeceği öngörülürken, 2022 yılında Avrupa'nın LNG ithalatının 60 bcm artacağı tahmin ediliyor. (4 Ekim 2022)

- **Avrupa Konseyi, enerji fiyatlarını düşürmek için acil önlemler üzerinde anlaştı.** Anlaşılan önlemler arasında brüt elektrik tüketiminin gönüllü olarak %10 ve pik saatlerde elektrik tüketiminin zorunlu olarak %5 azaltılması bulunuyor. Konsey ayrıca, yenilenebilir enerji, nükleer ve linyit kaynaklarını kullanarak elektrik üreten firmaların piyasa gelirlerini megavatsaat başına 180 euroda sınırlandırmayı kabul etti. Ayrıca, ham petrol, doğal gaz, kömür ve rafineri sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların kârlarına zorunlu bir geçici dayanışma katkısı belirlenmesi kabul edildi. Planlanan bu tedbirler 1 Aralık 2022'den 31 Aralık 2023 tarihine kadar geçerli olacak. (3 Ekim 2022)

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.